

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

20 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Toma Nadejda,
Judecători – Timofti Vladimir, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către avocatul Caragia Elisaveta în numele inculpatului Peiu Zosim și de către avocatul Cojocar Daniela în numele inculpatului Mayilov Cristian, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2020, în cauza penală în privința inculpaților

Peiu Zosim xxxxx, născut la xxxxx, originar din xxxxx,
domiciliat în xxxxx,

și

Mayilov Cristian xxxxx, născut la xxxxx, originar din
xxxxx, domiciliat în xxxxx.

Termenul de examinare:

prima instanță: 26.04.2019 – 26.03.2020

instanța de apel: 26.06.2020 – 30.09.2020

Instanța de recurs: 14.12.2020 – 20.04.2021

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 26 martie 2020, *examinând cauza pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, prima instanță a hotărât:

Peiu Zosim, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și cu aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3) Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) ani și 6 (șase) luni. În baza art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea executării pedepsei cu închisoare pe o perioadă de probațiune de 1 (unu) an.

Mayilov Cristian a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Codul penal și cu aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3) Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an. În baza art. 90

Cod penal, a fost dispusă suspendarea executării pedepsei cu închisoare pe o perioadă de probațiune de 1 (unu) an.

A fost dispusă încasarea în mod solidar de la Mayilov Cristian, cât și din contul reprezentantului legal al lui Peiu Zosim, Peiu Angela, în beneficiul statului suma de 768 (șapte sute șazeci și opt) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, suportate în legătură cu efectuarea expertizelor medico-legale.

A fost admisă parțial acțiunea civilă, dispunându-se încasarea, în mod solidar, din contul lui Mayilov Cristian cât și din contul reprezentantului legal a inculpatului Peiu Zosim, Peiu Angela, în beneficiul părții vătămate Chiracosean Aren, cu titlu de prejudiciu moral, suma de 4000 (patru mii) lei, în rest acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că:

La data de 29 august 2019, aproximativ la ora 23:00, Peiu Zosim de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Mayilov Cristian și o persoană neidentificată la moment de către organul de urmărire penală în privința căruia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, aflându-se în parcul „Valea Trandafirilor” situat în sectorul Botanica, mun. Chișinău, urmărind scopul comiterii unui act de huliganism, acționând cu intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și admițând în mod conștient survenirea acestora, încălcând grosolan și demonstrativ regulile sociale și morale de conviețuire, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, manifestată prin neglijarea premeditată a conduitei și liniștii în societate, conștientizând că acțiunile lor deveneau inevitabil cunoscute persoanelor din preajmă, din motive huliganice au proferat expresii licențioase în adresa lui Chiracosean Aren, Grapila Veaceslav, Bruma Ștefan și Guțan Ion.

Ulterior, continuându-și acțiunile ilegale, acționând cu aceeași intenție, urmărind realizarea acelorași scopuri, Peiu Zosim de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Mayilov Cristian și o persoană neidentificată la moment de către organul de urmărire penală în privința căruia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, desconsiderând normele etice general acceptate și manifestând o obrăznicie deosebită, le-au aplicat lui Chiracosean Aren, Grapila Veaceslav, Bruma Ștefan, Guțan Ion multiple lovituri cu mâinile și picioarele peste diferite părți ale corpului, cauzându-le astfel lui Bruma Ștefan și Guțan Ion dureri fizice.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 201902P2946 din 02 septembrie 2019 lui Grapila Veaceslav i-au fost provocate excoriații și echimoze multiple la nivelul feței, hemoragie în conjunctiva ochiului drept 2/3 din suprafață, hemoragie de focar în conjunctivă ochiului stâng, echimoză și excoriație la nivelul mucoasei buzei inferioare pe dreapta, excoriații multiple la nivelul umărului și cotului stâng, excoriații multiple la nivelul genunchilor bilateral, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală ușoară.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 201902D1993 din 24 septembrie 2019 lui Chiracosean Aren i-au fost provocate fractura oaselor nazale cu edem al țesuturilor moi la acest nivel, fractura arcului zigomatic pe stânga, excoriații la nivelul feței, care condiționează dereglarea sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală ușoară.

Astfel, prin acțiunile lor intenționate Peiu Zosim și Mayilov Cristian au săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, individualizată prin: acțiunii intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, care prin conținutul lor se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, săvârșite de mai multe persoane.

3. Nefiind de acord cu sentința, au declarat apeluri:

3.1. Avocatul Caragia Elisaveta în numele inculpatului Peiu Zosim, prin care a solicitat repunerea în termen, admiterea apelului, casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Peiu Zosim să fie liberat de pedeapsa penală în temeiul art. 54 Codul penal, iar în baza art. 104 alin. (1) Codul penal să fie instituite față de acesta măsurile de constrângere cu caracter educativ, cu respingerea ca neîntemeiată a acțiunii civile.

3.2. Avocatul Cojocaru Daniela în numele inculpatului Mayilov Cristian, prin care a solicitat, repunerea în termen, admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Mayilov Cristian să fie liberat de pedeapsa penală în temeiul art. 54 din Codul penal, iar în baza art. 104 alin. (1) Cod penal să fie instituită față de acesta măsurile de constrângere cu caracter educativ, cu respingerea ca neîntemeiată a acțiunii civile.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2020, apelurile părții apărării au fost respinse ca depuse peste termen, cu menținerea sentinței Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 26 martie 2020, fără modificări.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, sentința contestată a fost pronunțată la 26 martie 2020, iar apărătorul Elisaveta Caragia în interesele inculpatului Peiu Zosim, a contestat prezenta sentință la data de 18.06.2020, iar apărătorul Daniela Cojocaru în interesele inculpatului Mayilov Cristian, la data de 18.06.2020.

Astfel, instanța de apel reiterând prevederile art. 402 și 403 Cod de procedură penală, a constatat că temeiuri de repunere în termen a apelurilor declarate nu se atestă, or, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată apărătorul Elisaveta Caragia în interesele inculpatului Peiu Zosim, dar și apărătorul Daniela Cojocaru în interesele inculpatului Mayilov Cristian, cât și inculpații au fost prezenți în ședințele de judecată (f.d. 5-6, 26-33, 41-46, vol. II).

Totodată, din dosar instanța de apel a constatat că la data de 24.02.2020, în ședința de judecată au fost prezenți inculpații, dar și apărătorii acestora, relevant fiind și faptul că participanții la proces au fost înștiințați despre etapa judecării cauzei, dar și despre data pronunțării sentinței.

Termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui este stabilită în mod expres prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Prin admiterea unui apel tardiv și poziționarea uneia dintre părțile procesului penal pe o treaptă mai avantajoasă decât cealaltă parte, se încalcă vădit principiul egalității armelor, care inter alia prevede că fiecare parte trebuie să beneficieze de o posibilitate rezonabilă de a prezenta cauza sa în condiții care să nu-i plaseze într-o situație net dezavantajoasă în raport cu partea adversă. În cele din urmă, se notează că aplicarea regulilor privind termenele de procedură este susceptibilă de a încălca principiul egalității armelor și a securității raporturilor juridice, în general, în măsura în care fiecare dintre părți nu se vor bucura de aceleași mijloace pentru a prezenta argumentele sale în fața unei instanțe.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiate argumentele apelantelor în partea în care au invocat în cererea de apel faptul că instanța a pronunțat ilegal sentința în absența părților, or, deși părțile au fost înștiințate legal despre locul, ora și data pronunțării sentinței nu s-au folosit de diligența de a se interesa despre etapa examinării cauzei.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat că însăși argumentele invocate de apelanți precum că starea de urgență a încetat la data de 15 mai 2020, de la care a început să curgă un nou termen, sunt contradictorii, or, de la data de 15.05.2020, până la data de 18.06.2020, data la care au fost depuse cererile de apel a trecut mai mult de 30 de zile, ceea ce denotă că termenul de declarare a apelului, chiar și fiind calculat din data de 15.05.2020, a fost omis de apelante.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, au declarat recursuri ordinare:

5.1. Avocatul Caragia Elisaveta în numele inculpatului Peiu Zosim, prin care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5) și 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei, într-un alt complet, deoarece eroarea judiciară admisă de instanța de apel nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În motivarea recursului, avocatul a menționat că:

- instanța de apel nu s-a expus la nici unul din motivele invocate în cererea de apel în care am solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului;

- ședința pentru pronunțarea sentinței a fost stabilită cu participanții la proces pentru data de 24.03.2020 ora 16.30. Sentința contestată a fost pronunțată (potrivit datei indicate în aceasta) la data de 26 martie 2020 în absența tuturor participanților, dat fiind că la data respectivă era anunțată starea de urgență. În conformitate cu art. 22 din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, art. 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 55/2020 privind declararea stării de urgență, punctelor 6, 7, 8 și 9 din Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii

Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1340/2001, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, în pct. 8 din Decizia nr. 1 din 18 martie 2020 a stabilit măsuri specifice în domeniul justiției pe perioada instituirii stării de urgență, potrivit pct. 8 din anexa la Decizia nr. 1 *Termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele care se suspendă de drept, aflate în curs la data instituirii prezentei stări de urgență, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență. în cauzele care se suspendă de drept, în care au fost declarate căi de atac până la data emiterii prezentei hotărâri, dosarele se înaintează instanței competente după încetarea stării de urgență.* Potrivit pct. 10 alin. (2) din anexa nr. 1 la Decizia nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale: *Procesele penale aflate în curs pe rolul instanțelor de judecată, indiferent de etapa de examinare, se suspendă de drept pe durata stării de urgență.* Alin. (3) din pct. 10. Din anexa nr. 1 la Decizia nr. 1 din 18 martie 2020 dispune: *În termen de 10 zile de la încetarea stării de urgență, instanța de judecată va lua măsuri pentru fixarea termenelor de judecată și efectuarea actelor de procedură.* În acest context, consideră că instanța ilegal a pronunțat sentința în absența participanților care din motive întemeiate, legate de starea de urgență nu au putut participa la ședința de judecată fixată pentru 26 martie 2020 cât și pentru 26 martie 2020. Mai mult decât atât, potrivit normelor speciale mai sus menționate, ședința în care urma să fie pronunțată sentința urma să fie suspendată pentru perioada de urgență iar ulterior instanța urma să cite părțile pentru participarea la ședința de pronunțare a sentinței;

- activitatea instanțelor a fost sistată pentru perioada de urgență, astfel nu a fost cunoscut faptul că instanța a pronunțat sentința, nu a fost nici expediată sentința prin oficiul poștal, iar când personal s-a adresat la greșier pentru a afla care este situația pe acest dosar i s-a comunica că deja a fost pronunțată sentința și i-a fost înmănată sub semnătură la data de 03.06.2020;

- motivarea instanței de apel precum că de la data de 15 mai 2020 când a încetat starea de urgență și până la data înaintării cererii de apel a trecut mai mult de 15 zile, motiv pentru care a considerat omis termenul de declarare a apelului, o consideră neîntemeiată, deoarece termenul de apel începe să curgă de la data pronunțării sentinței, iar pronunțarea sentinței trebuie să aibă loc în ședință publică. Faptul că sentința se pronunță public este prevăzut în art. 334 alin. (2), 338 alin. (2) Cod de procedură penală;

- la dosar nu există nici o dovadă de expediere în termen a sentinței pronunțate la 26.03.2020, mai mult decât atât, sentința a fost expediată inculpaților după ce acestea au fost înmănate avocaților acestora la cererea personală;

- pe pagina electronica a Judecătoriei Chișinău, sentința din 26.03.2020 figurează la ședința din 24.03.2020 și a fost publicată la data de 25.05.2020. În acest context, faptul că termenul de contestare a fost omis nu poate fi imputat părților în litigiu, deoarece au existat motive temeinice pentru care părțile au

declarat apeluri peste termen, iar prin respingerea cererii de apel ca fiind depusă peste termenul legal consideră că de fapt este îngrădit dreptul la un proces echitabil.

5.2. Avocatul Cojocaru Daniela în numele inculpatului Mayilov Cristian, prin care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal.

În motivarea apelului declarat, avocatul a menționat că:

- ședința de judecata pentru pronunțarea sentinței a fost stabilită cu participanții la proces pentru data de 24.03.2020. Pronunțarea la 24.03.2020 nu a avut loc. La ședința din 24.03.2020 nu am participat, iar instanța a mai stabilit o ședința pentru 26.03.2020 pentru pronunțarea sentinței fără înștiințarea părților, fiind în perioada stării de urgență. Aceasta ședința a avut loc cu încălcarea dreptului părților la un proces echitabil și accesul la justiție prevăzute de art. 6 CEDO;

- procesul penal, indiferent de etapa de examinare, urma să fie suspendat de drept pe durata stării de urgență, din 15 martie 2020 până pe 15 mai 2020, iar ulterior după încetarea stării de urgență, în termen de 10 zile instanța ar fi trebuit să fixeze o nouă ședința de judecata pentru pronunțarea sentinței cu înștiințarea părților despre data și locul petrecerii ședinței;

- sentința nu era publicată, nu am primit-o nici prin poștă, și atunci după finisarea stării de urgență la data de 03 iunie 2020, când m-am adresat la greșier pentru a afla despre data următoarei ședințe, aceasta mi-a comunicat *că în perioada stării de urgență, la 26 martie 2020 instanța a pronunțat sentința*. La materialele cauzei este dovada contra semnătura că a primit sentința la data de 03.06.2020. Nici la data de 03.06.2020 sentința pe site-ul instanței nu era publicată. De aceea consideră că termenul de apel a început din data 03.06.2020;

- fapta de care este acuzat Mayilov Cristian a fost comisă la data 29.08.2019, fiind minor, avea 17 ani, iar instanțele nu a individualizat corect pedeapsa penală stabilită, care urmau să aplice prevederile art. 79 Cod penal.

6. Referință asupra recursurilor declarate, a fost depusă de către procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, Crijanovschi Sergiu, prin care a pledat pentru dispunerea inadmisibilității recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. Judecând recursurile ordinare declarate, raportat la actele cauzei și motivele avansate de recurenți, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează să fie admise, cu casarea totală a deciziei contestate, pentru considerentele de fapt și de drept expuse în contextul ce urmează.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul recursurilor declarate în speță, acesta se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5), 6) și 10) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când: 5) cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate; 6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; 10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Cu referire la temeiurile invocate de recurenți și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 5) și 10) Cod de procedură penală, Colegiul penal le apreciază ca fiind neîntemeiate întrucât din materialele cauzei se constată că inculpații și avocații acestora au participat la judecarea cauzei atât în prima instanță cât și în instanța de apel, iar cu privire la dezacordul avocatului Cojocaru Daniela ce acționează în numele inculpatului Mayilov Cristian, cu pedeapsa aplicată ultimului, se constată faptul că această poziție nu poate fi supusă analizei la această etapă de judecare deoarece nu a fost suspusă judecării în ordine de apel, instanța constatând tardivitatea apelurilor, astfel, odată ce cauza se remite la rejudecare, este irelevantă expunerea asupra pedepsei aplicate.

La capitolul argumentelor recurenților sub aspectul prezenței erorilor prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit apreciază că acestea sunt întemeiate, întrucât în urma analizării deciziei contestate se atestă că instanța de apel a oferit o apreciere superficială argumentelor din apelurile părții apărării, iar unele motive cu privire la repunerea în termen a apelurilor, nu au primit aprecierea instanței.

În sensul respectiv, instanța de apel fără a judeca fondul problemei privind termenul de declarare a apelului, a concluzionat pripit respingerea apelurilor ca fiind declarate peste termen, fapt care generează constatarea temeiurilor de casare a deciziei contestate prin prisma prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) și anume că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apeluri și că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Cu titlul preliminar, se relevă că în decizia contestată nu se atestă expunerea instanței asupra argumentelor apelanților care au susținut că avocații inculpaților au primit copia sentinței la 03.06.2020.

La fel, instanța de apel nu a dat nici o apreciere recipisei din 03.06.2020 (f.d. 67 vol. 2) prin care se confirmă că avocații Cojocaru Daniela și Caragia Elisaveta au primit copia sentinței la data de 03.06.2020, iar scrisorile de expediere a sentinței (f.d. 70-72 vol. 2) deși sunt datate cu 19 mai 2020, sunt cusute la materialele cauzei după recipisa din 03.06.2021.

Din procesul verbal al ședinței de judecată în prima instanță (f.d. 45-46 vol. 2) se atestă clar că pronunțarea sentinței urma să aibă loc la data de 24 martie 2020, însă fiind trecută deja etapa de expunere a ultimului cuvânt de către inculpați, instanța de judecată a deschis ședința și în lipsa părților, fără a specifica prevederile legale pe care sa bazat, invocând necesitatea unui termen suplimentar pentru redactarea sentinței, a amânat în lipsa părților ședința de judecată fără a dispune careva acțiuni în vederea înștiințării părților pentru ședința stabilită de 26 martie 2020.

Pentru a respecta dreptul la apărare și eventuale neclarități la contestarea hotărârii emise, prima instanță urma în mod obligatoriu să înștiințeze legal părțile implicate în proces cu privire la amânarea pronunțării sentinței, de la data de 24 martie 2020 la data de 26 martie 2020, or, la materialele cauzei nu este anexată nici o confirmare în scris a acțiunii de înștiințare cu privire la amânarea pronunțării sentinței, în condițiile când la 24.03.2020 era deja declarată stare de urgență și prezența fizică a avocaților în instanța de judecată nu era posibilă.

Mai mult, din materialele cauzei (f.d 68-69, vol. 2) se constată că și partea acuzării nu a cunoscut despre ședința din 26 martie 2020, prin cerere solicitându-se informarea cu privire la hotărârea emisă.

Reținând toate cele constatate, Colegiul penal atestă că în speță nici una din părți nu a cunoscut despre data pronunțării sentinței, aspect care a fost trecut cu vederea de către instanța de apel, fapt care a generat adoptarea unei soluții lipsite de o motivare întemeiată.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs ordinar atestă că instanța de apel nu a elucidat obiectiv toate aspectele relevante până a emite soluția de respingere a apelurilor ca fiind declarate peste termen.

Colegiul penal lărgit menționează că, de regulă, judecarea cauzei în prima instanță inclusiv și pronunțarea sentinței se desfășoară cu participarea inculpaților, reglementări stabilite expres de prevederile art. 334 alin. (2), 338 alin. (2) Cod de procedură penală.

Însă, la caz, prima instanță a aplicat în mod inconsecvent prevederile legii ceea ce a afectat echitatea procedurilor penale îndreptate împotriva inculpaților, iar instanța de apel nu a reacționat în nici un fel și nu a dat o apreciere circumstanțelor cu privire la modul de pronunțare a sentinței cât și a

argumentelor invocate de apelanți în acest sens, și a emis o soluție fără a desfășura motivele acesteia.

Colegiul penal notează că instanța de apel nu a raportat cazului reglementările pct. 8 din anexa la Decizia nr. 1, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova din 18 martie 2020, care a stabilit măsuri specifice în domeniul justiției pe perioada instituirii stării de urgență, și potrivit cărora: *Termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele care se suspendă de drept, aflate în curs la data instituirii prezentei stări de urgență, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență. În cauzele care se suspendă de drept, în care au fost declarate căi de atac până la data emiterii prezentei hotărâri, dosarele se înaintează instanței competente după încetarea stării de urgență.*

Potrivit pct. 10 alin. (2) din anexa nr. 1 la Decizia nr. 1: Procesele penale aflate în curs pe rolul instanțelor de judecată, indiferent de etapa de examinare, se suspendă de drept pe durata stării de urgență. Alin. (3) din pct. 10 dispune: În termen de 10 zile de la încetarea stării de urgență, instanța de judecată va lua măsuri pentru fixarea termenelor de judecată și efectuarea actelor de procedură.

Prin urmare, la analizarea termenului de declarare a apelurilor, instanța de apel urma să aprecieze în cumul atât reglementările Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, care a stabilit măsuri specifice în domeniul justiției pe perioada instituirii stării de urgență, cât și modul în care a fost pronunțată sentința, precum și accesul real a părților la acest act, în raport cu dreptului părților la un proces echitabil și accesul la justiție prevăzute de art. 6 CEDO.

Potrivit jurisprudențe constante a CtEDO, efectul Articolului 6 este, printre altele, de a plasa un „tribunal” sub o obligație de a petrece o examinare adecvată a pozițiilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia evaluarea sau dacă ele sunt relevante pentru decizia sa, având în vedere că Curtea nu este chemată să examineze dacă argumentele sunt întrunite în mod adecvat (*Perez v. France [GC], nr. 47287/99, § 80, ECHR 2004 I, și Buzescu v. România, nr. 61302/00, § 63, 24 mai 2005*). Cu toate acestea, deși Articolul 6 obligă instanțele să motiveze deciziile sale, aceasta nu poate fi înțeles ca impunându-se un răspuns detaliat la fiecare argument (*Van de Hurk v. the Netherlands, 19 Aprilie 1994, §§ 59 și 61, A no. 288, și Burg v. France (dec.), no. 34763/02, ECHR 2003-II*). Întinderea obligației de a motiva poate varia în conformitate cu natura deciziei și trebuie determinată în lumina circumstanțelor cauzei (*Ruiz Torija v. Spain și Hiro Balani v. Spain, 9 decembrie 1994, A nr. 303-A și 303-B, § 29 și § 27; și Helle v. Finland, 19 decembrie 1997, § 55*).

În speță, Colegiul penal constată că decizia contestată instanța de apel sa limitat la o motivare superficială, fără a elucida și analiza circumstanțe concrete ale cauzei care au fost invocate de părți la argumentarea necesității repunerii în termen a apelurilor declarate.

În cauza Ruiz Torija v. Spain (§§ 29-30) CtEDO, a menționat că „...o funcție a unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult ca atât, o hotărâre motivată oferă părții posibilitatea să o conteste, precum și posibilitatea de a revedea decizia de către instanța de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public a administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar de asemenea o obligație corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse. Această obligație este întotdeauna subiectul prevederii că instanța poate considera necesar de a nu răspunde la argumentele care sunt vădit irelevante, neîntemeiate, abuzive sau în orice alt fel inadmisibile datorită prevederilor legale clare sau unei practici judiciare constante în privința unor tipuri de argumente similare”.

Astfel, Colegiul penal lărgit statuează că, decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență în partea motivării soluției adoptate, nefiind oferite răspunsuri la toate argumentele înaintate în apeluri, ceea ce este incident cazului de casare invocat de recurenți și prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit conchide de a admite recursurile ordinare declarate la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători, pentru adoptarea unei soluții întemeiate, cu respectarea prevederilor legale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în apelurile declarate în prezenta speță, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată ținând cont de motivele casării deciziei atacate, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Caragia Elisaveta în numele inculpatului Peiu Zosim și de către avocatul Cojocaru Daniela în numele inculpatului Mayilov Cristian, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 septembrie 2020, în cauza penală în privința

inculpaților **Peiu Zosim xxxxx și Mayilov Cristian xxxxx** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **20 mai 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Guzun Ion